P. Wattel

luitenant-kolonel der artillerie

Materiële mobilisatievoorbereiding

In de staf van de Nationaal Territoriaal Commandant (NTC) is de afdeling Mobilisatievoorbereiding opgenomen (afb. 1). Eén van de secties van deze afdeling is belast met personele mobilisatievoorbereiding. Daarover is in oktober 1985 van de hand van lkol Selles een artikel verschenen (*Mil. Spect.* **154**(1985)(10)456).
In onderstaand artikel wordt aandacht besteed aan taak en werkwijze van de sectie MOBB, die is belast met de materiële mobilisatievoorbereiding (MMV) van nagenoeg alle mobilisabele eenheden van de gehele KL. Voorts wordt gewezen op het belang van de betrokkenheid van de KL bij de MMV en ten slotte wordt nog ingegaan op enkele ontwikkelingen in de materieelopleg.

In het ,,Mobilisatievoorschrift voor de KL", VS 2-1050, staat het begrip MMV als volgt gedefinieerd:

De materiële mobilisatievoorbereiding omvat alle, in tijd van vrede, te treffen danwel voor te bereiden maatregelen, welke erop zijn gericht dat bij mobilisatie het voor de mobilisabele eenheden/aanvullingen benodigde materieel oorlogsinzetbaar is en op de juiste plaats in opleg aanwezig is, danwel op snelle en efficiënte wijze door uitgestelde materieel (UM) overdracht of vordering kan worden verkregen en verstrekt.

In wat eenvoudiger bewoordingen uitgedrukt: ervoor zorgen dat bij mobilisatie de mobilisabele eenheden/aanvullingen op tijd en op de juiste plaats over het benodigde inzetbare materieel kunnen beschikken. (Omdat de MVV voor de mobilisabele aanvullingen een taak is van de operationele commandanten wordt in het vervolg alleen gesproken over mobilisabele eenheden.)
De definitie geeft al aan dat het materieel voor de mobilisabele eenheden op drie manieren ter beschikking kan komen. De Chef van de Landmachtstaf — lees Afdeling Plannen — bepaalt in

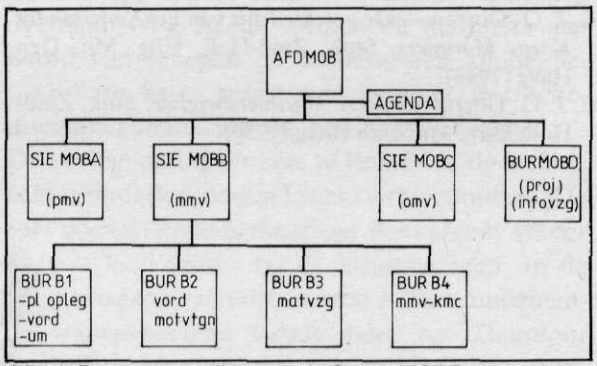

Afb. 1 De samenstelling van de Sectie MOBB als deel van de Afdeling Mobilisatievoorbereiding

eerste aanleg welke manieren voor de betrokken eenheden zullen worden toegepast:

— het materieel wordt in vredestijd reeds opgelegd in een zg. mobilisatiecomplex;
— het materieel wordt in vredestijd gebruikt — veelal voor opleidingsdoeleinden — en bij mobilisatie teruggebracht naar het mobilisatiecomplex van herkomst (dit materieel wordt uitgesteld materieel (UM) genoemd);
— het materieel moet bij mobilisatie door de eenheid worden gevorderd.

De opleg

Nadat is bepaald welk materieel wordt opgelegd, stelt de sectie MOBB in nauw overleg met DMKL de indeling vast van het materieel bij de mobilisabele eenheden en houdt toezicht op de juiste wijze van opleg. Daarbij ligt de nadruk op de snelle uitgifte van het materieel bij mobilisatie. Door talloze reorganisaties binnen de KL, die soms op het laatste moment nog moeten worden bijgesteld, de invoering van een onafgebroken stroom nieuw materieel bij de mobilisabele eenheden (zie afb. 2) en het grote aantal opslagloodsen dat in de verschillende mobilisatiecomplexen erbij wordt gebouwd is het een hachelijke zaak geworden de

plaats van opleg van mobilisabele eenheden verder dan ongeveer een jaar vooruit te plannen.
De totale hoeveelheid materieel ligt opgelegd in ruim 50 mobilisatiecomplexen die ressorteren onder drie ondercommandanten van NTC: 301, 302 en 303 Vzgco, die in deze volgorde de gebieden bestrijken van de voormalige TBO, TBZ en TBW. De grootste concentraties van complexen komen voor in de provincies Noord-Brabant, Gelderland en Utrecht en de totale oplegcapaciteit is ca. 500.000 m^2 waarbij plaatselijk noodgedwongen nog materieel in de open lucht moet worden gestald.
Vrijwel alle legerplannen hebben consequenties voor de belegging van de mobilisatiecomplexen. Er worden eenheden opgeheven of opgericht, eenheden worden door reorganisatie groter of juist kleiner en vele krijgen nieuw materieel: Landrover, YA4440 met of zonder shelter, de YPR765 in alle uitvoeringen, M109, M110, Dragon, Leopard 1-V en -2, Tow, enz.
Vrijwel geen enkele eenheid ontkomt in de jaren '80 aan deze reorganisaties en een aantal eenheden overkomt het zelfs tweemaal of nòg vaker.
Bij de keuze van een opleglokatie moet met een groot aantal factoren rekening worden gehouden, zoals:

— de infrastructuur van het mobilisatiecomplex m.b.t. de aanwezigheid van een tankbaan, de mogelijkheden van de werkplaats, de oplegmogelijkheid voor OMU, de toegangswegen naar het complex en de afmetingen van de loodsdeuren (helaas is 30 jaar geleden bij de bouw van de oplegloodsen o.m. onvoldoende rekening gehouden met de invoering van de YA4440 met shelter en de oplegger 20 t met autolaadkraan);
— de vakkennis van het tewerkgestelde personeel en de mogelijkheid tot her- en of bijscholing;
— de aanwezigheid van een spoorweglaadstation in de buurt voor gemechaniseerde eenheden;
— de afstand van het complex naar de plaats waar

Afb. 2 De trouwe GMC ruimt het veld voor de nieuwe kipauto 12 ton

Afb. 3 Een „functioneel" opgelegde keukengroep

het materieel van de eenheid in vredesgebruik is (UM-regeling);
— de lokatie van de eenheden uit de nationale sector zo dicht mogelijk bij hun oorlogslokatie;
— de mogelijkheid voor vordering in de regio;
— het materieel van te veel eenheden uit dezelfde mobilisatiefase in het complex zodat men elkaar in de weg loopt bij de materieeluitgifte.

Een zorgvuldige afweging van deze en nog andere factoren leidt uiteindelijk tot de keuze van de opleglokatie. Ontstaat, als gevolg van een reorganisatie, de noodzaak tot een verplaatsing naar een ander complex dan heeft dat meestal tot gevolg dat ook andere eenheden moeten verhuizen. Al die verplaatsingen worden vastgelegd in het zogeheten ,,Schuifplan NTC" dat periodiek wordt bijgesteld in overleg met de operationele commandanten en de verzorgingscommando's.

Het behoeft geen betoog dat deze verplaatsingen een grote werklast veroorzaken bij de drie verzorgingscommando's, nog afgezien van de kosten die eraan zijn verbonden en waarmee tot nu toe in de planningsfase bij reorganisaties geen rekening wordt gehouden.
Alle materieel van een eenheid — inbegrepen de voorraden klasse I, III en V — ligt in beginsel in hetzelfde mobilisatiecomplex en wordt ,,functioneel" (gegroepeerd volgens de bouwstenen uit de otas; afb. 3) of ,,artikelgewijs" opgelegd (afb. 4). Voor 1 Lk-eenheden en voor de overige eenheden uit de eerste mobilisatiefase is de functionele opleg voorgeschreven. Het materieel van de andere eenheden wordt zo mogelijk functioneel opgelegd, maar deze wijze van opleg kost uiteraard meer ruimte dan de artikelgewijze opleg. Ook vergen de onderhoudswerkzaamheden meer tijd.
De meeste maatregelen die worden getroffen om de uitgiftesnelheid bij mobilisatie te verhogen, lei-

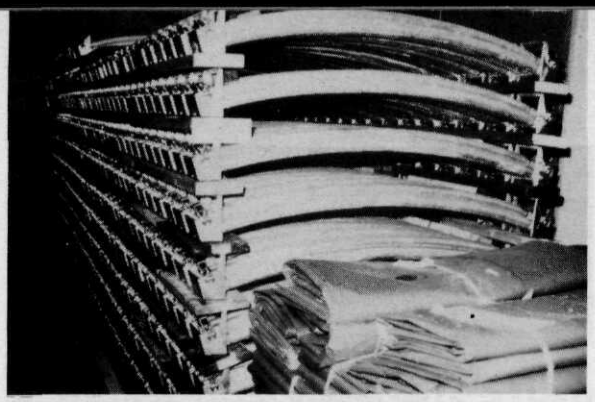

Afb. 4 „Artikelgewijze" opleg van boogtenten

Afb. 5 Tijdens de oefening „Donderslag" opstellen voor afmars uit het mobilisatiecomplex

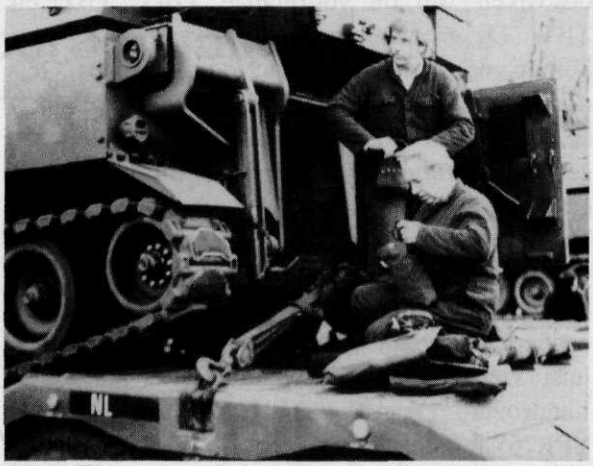

Afb. 6 Tijdens de oefening „Oversteek" controleren of de M109 compleet is

den tot een toeneming van de tijd die voor het onderhoud nodig is:

— zo moeten de verschillende wapensystemen zijn opgebouwd;
— de instrumenten waarvoor een ligplaats in het gevechtsvoertuig aanwezig is, moeten op die ligplaats zijn opgeborgen;
— technisch/tactische handelingen, zoals depreserveren en beladen, moeten door de gebruiker kunnen worden verricht zonder hulp van 2e- en/of 3e-echelonsonderhoudspersoneel en zo mogelijk zonder extra hulpmiddelen.

Het uitgiftegereed maken van het materieel is werk dat — bij voldoende waarschuwingstijd — moet worden uitgevoerd door het personeel van de verzorgingscommando's, maar bij onvoldoende waarschuwingstijd moeten alle depreserveerwerkzaamheden en het verder uitgiftegereed maken kunnen worden uitgevoerd door het mobilisabele personeel zelf. Dit is één van de aspecten die worden beoefend bij de alom bekende en jaarlijks terugkerende oefening „Donderslag" (afb. 5).
Om de materieeluitgifte in goede banen te leiden stelt de bedrijfsleider van het mobilisatieomplex de materieeluitgifte-instructies op waarin wordt vastgelegd welke afhaalfunctionaris welk materieel waar kan vinden en hoe hij het moet meevoeren naar het mobilisatiecentrum (de plaats waar de eenheid zich formeert). Het aanwijzen van deze afhaalfunctionarissen houdt nauw verband met de wijze van opleg (functioneel of artikelgewijs) die voor de eenheid is toegepast en gebeurt door het verzorgingscommando in overleg met de betrokken Provinciaal Militair Commandant (PMC), waarna één en ander wordt vastgelegd in de zg. „functionarissenlijst".

Het uitgesteld materieel

In de opleidingsbehoefte van de KL wordt voorzien door materieel dat in beginsel afkomstig is uit de oorlogsreserve (park- of depotvoorraad). Indien voor bepaalde uitrustingsstukken de oorlogsreserve niet toereikend is om de opleidingsbehoefte te dekken, kan het benodigde aantal extra worden aangekocht maar BLS kan ook bepalen dat het materieel wordt onttrokken aan eenheden die behoren tot de 3e mobilisatiefase.
Door MOBB wordt per vredesgebruiker geregistreerd welk materieel in welke hoeveelheid door die vredesgebruiker moet worden teruggeleverd aan welke mobilisabele eenheden, park of depots. Die zg. „opdrachten tot UM-overdracht" zijn ingedeeld in zes prioriteitscategorieën die nauw verband houden met de drie mobilisatiefasen. De vredesgebruiker is ervoor verantwoordelijk dat het materieel wordt geregistreerd per categorie en per mobilisabele eenheid, dat een terugvoerregeling wordt ontworpen en dat bij afkondiging van de desbetreffende alarmdeelmaatregelen het materieel inzetbaar wordt afgeleverd aan het mobilisatiecomplex; er is dus brengplicht. Om de UM-regeling op uitvoerbaarheid te testen, wordt eenmaal per drie jaar de oefening „Oversteek" gehouden. In februari 1986 is Oversteek-4 gehouden waarbij OCI, ROC, AOC, KCT, OCLO en OCMGD hun UM metterdaad moesten overdragen. Daarbij bleek dat de regeling — ondanks

kleine tekortkomingen — zeer betrouwbaar is (afb. 6).

De vordering

Op grond van het feit dat aan bepaald materieel geen specifiek militaire eisen worden gesteld en dat dit materieel in voldoende aantallen in de civiele sector aanwezig is, is bepaald dat voor een aantal eenheden een deel van de uitrusting zal worden gevorderd. Voor de eenheden van 1Lk betreft dat een aantal personenauto's en enig intendancematerieel; voor de eenheden uit de nationale sector betreft dat bovendien een groot aantal voertuigen.
Binnen de sectie MOBB wordt het zg. ,,Minimum-oplegplan wielvoertuigen" opgesteld waarin per eenheid wordt aangegeven welke voertuigen moeten worden opgelegd omdat ze niet kunnen worden gevorderd, gezien de specifieke militaire eisen die worden gesteld. Het gaat dan o.m. om voertuigen met opgebouwde wapens, ingebouwde verbindingsmiddelen, voertuigen die een aanhangwagen moeten trekken (militaire trekhaken en -ogen wijken nl. af van civiele uitvoeringen) of voertuigen die terreinvaardig moeten zijn.
In de behoefte aan voertuigen die niet in dat minimum-oplegplan zijn opgenomen wordt voorzien door vordering. Die vordering wordt centraal voorbereid door de Vorderingscommissaris Motorrijtuigen (VCMR), een nevenfunctie van het Hoofd Afdeling Mobilisatievoorbereiding, en is onder leiding van de Keuringscommissaris Motorrijtuigen (KCMR) in handen van één van de bureaus van MOBB.
De wettelijke regels voor het vorderen ten behoeve van de krijgsmacht zijn vastgelegd in de Inkwartieringswet, het Inkwartieringsbesluit en de Inkwartieringsbeschikking, alle drie uit 1953.
Voorts heeft BLS nog VI-LOG-002/0 met ,,Vorderingsregelen" uitgegeven. In deze documenten worden geregeld:

— de vorderingsmogelijkheden en de te hanteren procedures;
— de bevoegdheid tot vorderen;
— de schadeloosstelling en de bezwaarschriftenprocedures;
— de sancties.

De Inkwartieringswet voorziet in regels voor normale en buitengewone omstandigheden. De bevoegdheid tot vorderen in ,,tijd van vrede" berust uitsluitend bij de burgemeester. In ,,geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden" hebben bevoegdheid:

— de minister van defensie (betreft algemene vordering);
— een aantal Nederlandse militaire autoriteiten;
— de burgemeester op verzoek van deze militaire autoriteiten (betreft incidentele vordering).

Als soorten vordering onderscheiden wij:

— vordering ,,in gebruik", van toepassing op roerende en onroerende goederen;
— vordering ,,in eigendom van de Staat", uitsluitend van toepassing op roerende goederen;
— vordering ,,in transport", waarbij uitsluitend de vervoersprestatie wordt gevorderd.

De algemene vordering kan in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden door de minister van defensie worden gelast en per openbare kennisgeving aan de betrokkenen worden bekend gemaakt. De algemene vordering kan in tijd van vrede al worden voorbereid krachtens art. 36 van de Inkwartieringswet. Die voorbereiding omvat:

— de registratie van goederen;
— het onderwerpen van goederen aan één of meer keuringen;
— het voor vordering aanwijzen van deze goederen;
— het uitreiken van lastgevingen aan de eigenaar;
— het treffen van voorzieningen aan de aangewezen goederen.

Deze vorm van voorbereiden wordt tot nu toe uitsluitend toegepast voor de algemene vordering in eigendom van de Staat van motorrijtuigen en speciale voertuigen voor mechanisch grondverzet. Voor de uitvoering van die taak worden nauwe contacten met de gemeenten onderhouden omdat de burgemeesters een wettelijk voorgeschreven taak hebben in de vorderingsvoorbereiding. De gegevens betreffende de motorrijtuigen (behalve personenauto's), die worden ontvangen van de Rijksdienst voor het Wegverkeer te Veendam, worden gebruikt voor het oproepen van de motorrijtuigen op een keuringsplaats in een gemeente. ▷

Door een aantal taxateurs, de buitendienst van de sectie MOBB, worden daar de motorrijtuigen gekeurd op hun geschiktheid voor militair gebruik en wordt een taxatie uitgevoerd. Het keuringstaxatierapport wordt naar MOBB gestuurd en op basis van de daarin vermelde gegevens èn de eisen die de operationele commandant stelt, wordt een vorderingspakket samengesteld waarin zich alle bescheiden bevinden die nodig zijn voor het overnemen „in eigendom van de Staat" van de motorrijtuigen. De vorderingspakketten worden op één van de vroegste alarmdeelmaatregelen afgeleverd op de rayonbureaus van de PMC'n die voor het uitreiken aan de eenheden zorgen.
De hiervoor aangegeven werkzaamheden worden verricht voor de KL, KM, KLu, Kmar, alsmede voor de geallieerde bondgenoten in het kader van de Lines-of-Communications-operaties. Bovendien bestaan er plannen de taxateurs in vredestijd eveneens in te zetten voor het ministerie van binnenlandse zaken (BiZa), met name voor de vordering in het kader van de rampenbestrijding.
De behoefte aan personenauto's wordt gedekt door een claim te leggen op de handelsvoorraad van importeurs en dealers van een aantal bekende automerken.
Bij mobilisatie moeten de te vorderen voertuigen door zorg van de gemeenten worden afgeleverd op de zg. „militaire afleveringsadressen", veelal het mobilisatiecentrum van de eenheid. Omdat echter het landelijke potentieel aan motorrijtuigen in hoofdzaak in de Randstad is geconcentreerd is het in enkele gevallen voor een gemeente niet mogelijke alle colonnes op de gewenste plaats af te leveren. In die gevallen is door de PMC vervoer verzorgd voor de chauffeurs van de mobilisabele eenheid naar de gemeentelijke verzamelplaats om de motorrijtuigen aldaar in ontvangst te nemen. Personenauto's worden niet afgeleverd maar altijd bij de desbetreffende importeurs en dealers afgehaald.

De inzetbaarheid van en het onderhoud aan het opgelegde materieel

De verzorgingscommando's zijn verantwoordelijk voor het inzetbaar houden van het in de mobilisatiecomplexen opgelegde materieel. De sectie MOBB bewaakt deze inzetbaarheid; daartoe rapporteren de verzorgingscommando's tweemaal per jaar de oorlogsinzetbaarheid van het opgelegde materieel en de vredesgebruikers doen hetzelfde met betrekking tot het UM. Uit die rapportages wordt een overzicht samengesteld betreffende de materiële oorlogsinzetbaarheid van mobilisabele eenheden.
Ook omvat MMV het verstrekken van richtlijnen aan de verzorgingscommando's om het noodzakelijke onderhoud aan het opgelegde materieel te kunnen uitvoeren. Het onderhoud dat in de mobilisatiecomplexen wordt uitgevoerd, wijkt af van dat bij de parate eenheden omdat de echte gebruiker ontbreekt. Het is een mengvorm van 1e- en 2e-echelonsarbeid, met 3e-echelonsaspecten als de nodige vakkennis en de gereedschappen aanwezig zijn.
Het onderhoud aan de opgelegde rups- en wielvoertuigen wordt uitgevoerd door personeel dat op het complex is geplaatst. Het onderhoud aan o.a. verbindingsdienstmaterieel, geschut, draagbare wapens, geniematerieel e.d. wordt uitgevoerd door mobiele ploegen omdat de hoeveelheid werk op één complex niet rechtvaardigt dat er permanent personeel wordt geplaatst.
Het onderhoud aan het opgelegde materieel is te onderscheiden in:

— onderhoud voorafgaande aan het preserveren, gegeven het feit dat alle materieel 3e-echelonsgereed moet worden overgedragen;
— preservering;
— periodiek preventief onderhoud met het eventueel daaruit daaruit voortvloeiende correctief onderhoud;
— uitgiftegereed maken (depreserveren).

Omdat de onderhoudsgroep op een complex niet mobiel is, spreekt de scherpe scheiding in 2e- en 3e-echelonswerk — die o.a. wordt gedicteerd door de begrenzing van de hersteltijd — niet zo tot de verbeelding als bij een parate eenheid. Zeker met het oog op de arbeidsvreugde bij het op mobilisatiecomplexen tewerkgestelde onderhoudspersoneel verdient het aanbeveling die scherpe scheiding, die nu van parate naar mobilisabele eenheden onverkort is doorgetrokken, aan een kritisch onderzoek te onderwerpen.
Gelukkig is de laatste jaren flinke vooruitgang geboekt met het vervaardigen van een aantal inspectiewerkkaarten voor „MOB-opleg" maar ook zou in de materieelverzorgingsplannen reeds een

aparte kolom daarvoor kunnen worden ingevoerd in de zg. ,,kruisjeslijst". Daarin zou dan ook de scheiding tussen 2e en 3e echelon anders kunnen worden getrokken.
Omdat voor een groot aantal uitrustingsstukken de juiste richtlijnen voor het in opleg uit te voeren onderhoud ontbreken, is vaak intensief overleg met DMKL nodig om daarin te voorzien. Ook moet in een aantal gevallen worden geïmproviseerd omdat het nieuwe materieel eerder wordt verstrekt dan de documentatie of omdat de onderhoudsrichtlijnen reeds zijn afgestemd op gepreserveerde voertuigen maar de hulpstukken, nodig voor het preserveren, nog niet aanwezig zijn.

De MMV van het KMC

Sinds 1 oktober 1985 is de afd. MOB ook verantwoordelijk voor de mobilisatievoorbereiding van het Korps Mobiele Colonnes (KMC). Dat heeft ertoe geleid dat met ingang van dezelfde datum het vroegere MMV-detachement van het KMC, inbegrepen de mobilisatiecomplexen waarin het materieel van het KMC ligt opgelegd, bij de sectie MOBB is ingedeeld. Op het eerste gezicht lijkt het bureau een nogal vreemd element in de afd. MOB en het zou dan ook voor de hand liggen deze complexen onder bevel van de verzorgingscommando's te stellen, maar daartegen bestaat toch een aantal bezwaren:

— de mobilisatiecomplexen zijn eigendom van BiZa of worden door BiZa van derden gehuurd; BiZa is dus huisbaas, een kazernecommando bestaat er niet;
— in deze BiZa/Def-complexen ligt KL-materieel opgelegd dat nodig is om de KMC-eenheden te laten functioneren als militaire eenheid; in feite dat wat nodig is voor de interne verzorging van de eenheid. Het beheer over dit materieel wordt gevoerd door militair personeel. Het materieel waarmee de eenheden van het KMC hun rampenbestrijdingstaak moeten verrichten wordt ter beschikking gesteld door BiZa. Ook dit materieel ligt opgelegd in deze complexen maar het beheer wordt gevoerd door beheerders van BiZa.

Op grond van de aangegeven relatie met BiZa kan voorshands niet worden aangegeven of de huidige indeling van het MMV-detachement zal worden gewijzigd. Tot zolang zal de sectie MOBB dus een deel van de verzorgingscommandotaak voor de mobilisatiecomplexen van het KMC blijven uitoefenen.
Ondanks de vreemde constructie is het feit dat de MMV van de mobilisabele eenheden van de krijgsmacht hierdoor meer is gecentraliseerd als winst te beschouwen omdat alleen dàn door de KL voldoende aandacht voor deze eenheden is gegarandeerd.

De betrokkenheid van de KL bij MMV is een noodzaak

De kennis van het materieel

Bij het verzorgingscommando is soms niet de kennis aanwezig om te beoordelen of een eenheid als geheel inzetbaar is. In een enkel geval is de beheerder of de bedrijfsleider in staat een oordeel te vellen omdat hij in een vorige functie bij een soortgelijke parate eenheid heeft gediend, maar dat is een uitzondering. Het probleem is dan níét te kunnen beoordelen of de rups- en wielvoertuigen, het geschut e.d. technisch in orde zijn, maar het bepalen of het ontbreken (defecten, naleveringen of andere oorzaken) van zekere hoofduitrustingsstukken of detaillijstartikelen aan de inzetbaarheid al of niet ernstig tekort doet. Een stap in de goede richting zou zijn als door de operationele commandanten werd opgedragen dat een materieeldeskundige van een overeenkomstige parate eenheid eens per zes maanden — zo mogelijk bij het opmaken van de inzetbaarheidsrapportage — in het mobilisatiecomplex, in overleg met de beheerder, de kaartenbak zou nazien om na te gaan of er essentiële artikelen ontbreken. De betrouwbaarheid van het oordeel over de inzetbaarheid zou hiermee belangrijk toenemen.

De kennis van de werkwijze van mobilisabele eenheden

Als een mobilisatiekaderoefening m.b.t. de mobilisatievoorbereiding wordt gehouden — gelukkig wordt de voorgeschreven frequentie steeds dichter benaderd — moet tijdig tevoren worden nagegaan of de juiste functionarissen op de functionarissenlijst voorkomen. De oefening zelf komt pas goed tot haar recht als alle functionarissen aanwezig zijn en de gelegenheid krijgen zonder begeleiding van het complexpersoneel hun instructies te

controleren op uitvoerbaarheid. Met name voor infanterie-, cavalerie-, artillerie-, genie- en brigadebevoorradingseenheden blijkt steeds weer dat de belading van de klasse V het kritieke pad vormt. Omdat de bedrijfsleider van het mobilisatiecomplex vaak niet voldoende op de hoogte is van de werkwijze van de eenheid is het daarom noodzakelijk dat hij hulp krijgt van het personeel van de mobilisabele eenheid bij het samenstellen van de materieeluitgifte-instructies voor klasse V.

Otas-problemen

Bij velen in de KL heeft de mening postgevat dat de Sectie MOBB bemoeienis heeft met de inhoud van de AS 01 van de mobilisabele eenheden. Niets is minder waar. Bij mobilisatie zorgt MOBB dat het „benodigde materieel" is waar het wezen moet, maar zij bepaalt niet wat nodig is. Als bij een mobilisatiekaderoefening wordt geconstateerd dat een wijziging van de AS 01 noodzakelijk is dan moet het voorstel daartoe, evenals voor parate eenheden, door de desbetreffende operationele commandant worden ingediend bij CLAS.

Een aantal parate eenheden heeft grote en kleine materieelproblemen opgelost door met eigen middelen of met hulp van de direct steunende eenheid bepaalde hulpmiddelen of toebehoren te laten vervaardigen. Als daarvoor geen autorisatie is verzocht en geen NATO-stocknummer is aangevraagd zullen de mobilisabele eenheden nooit van deze goed doordachte uitvindingen kunnen meeprofiteren. Zo is al diverse malen, omdat de autorisatie ontbrak, waardevol materieel verloren gegaan bij het inleveren van het materieel van een mobilisabel gestelde eenheid in een mobilisatiecomplex.

Enkele ontwikkelingen in de materieelopleg

Voortdurend worden maatregelen getroffen die beogen de uitgifte van het materieel eenvoudiger, efficiënter en vlotter te doen gebeuren en die tevens ervoor zorgen dat de hoeveelheid werk en tijd, die het mobilisabel personeel nodig heeft om het materieel gebruiksgereed te maken, afneemt.

— Zo stonden de nikkel-cadmiumbatterijen voor o.a. de draagbare radioapparatuur vroeger ongeladen in de klimaatkamer; tegenwoordig liggen in alle complexen deze batterijen opgeladen in diepvrieskisten.

— De draagbare wapens waren vroeger gepreserveerd in het taaie PX-1. Voor de mobilisabele eenheid was het een groot probleem met eigen middelen de wapens schietklaar te maken. Nu liggen bijna alle wapens, licht geolied, in buisplastic gesealed in de wapenkamers; in feite gebruiksgereed.

— De stafkaarten zijn nu nog, stijf opgerold, in kokers verpakt. Het gebruiksgereed maken kost erg veel moeite en de scherpe kaartranden veroorzaken vaak nare snijwonden bij het personeel dat de kaarten moet sorteren en vouwen. Er is een begin gemaakt met het verpakken van ongevouwen kaarten in waterbestendige kartonnen dozen. Deze wijziging heeft ook nog een bonuseffect. Vervallen kaartbladen die opgerold zijn geweest, zijn niet meer geschikt om tot kladpapier te worden verwerkt, de ongevouwen bladen wel.

— Het organiek beladen van het uitrustingspakket op een Leopard-2-tank kost ettelijke uren, zeker als dat moet gebeuren door een bemanning die een tijd uit training is. Op korte termijn zal de belading van de Leopard-2 zijn afgerond; overige rupsvoertuigen zullen spoedig volgen. Alleen kl V, klein-kaliberwapens en enkele verbindingsdienstartikelen bevinden zich dan nog niet aan boord. Op korte termijn zullen voor de Leopard-2 ook proefnemingen worden gestart met speciale luchtdroogapparatuur. Omdat deze apparatuur de relatieve vochtigheid beneden 50% houdt, zal het voertuig beter tegen corrosie e.d. zijn beschermd.

Besluit

Het personeel dat is belast met de MMV van de mobilisabele eenheden verricht voor de KL een zeer belangrijke taak. Het is een bezigheid die geen rust en gezapigheid uitstraalt. Door de vele reorganisaties die worden uitgevoerd, wordt af en toe een zware wissel getrokken op het in de mobilisatiecomplexen tewerkgestelde personeel.

Samenvattend kan worden gezegd dat de MMV op een kwalitatief hoog peil staat en nog steeds wordt verbeterd. Hier en daar zullen er tekortkomingen zijn maar ons systeem kan, zeker ook in vergelijking met de ons omringende landen, de toets der kritiek glansrijk doorstaan.